

Kde se vzalo slovo *loch*?

Dominika Krejčová

Spadla klec! Vrah taxikářů konečně sedí v lochu!

Výročí Klausovy amnestie: čtvrtina vězňů je zpátky v lochu.

Šok: Nora Mojsejová je v lochu, víme, za co sedí!

Nejen autoři internetových a pokleslejších novinových článků rádi používají slovo *loch*. Být, trčet, sedět, skončit, nebo dokonce chcípnout v *lochu*. To všechno jsou běžně používaná slovní spojení a všichni víme, že se *lochem* nemyslí nic jiného než vězení. Ale kde se to slovo vzalo a proč jím označujeme zrovna vězení?

Loch, dnes podle některých příruček výraz slangový, podle jiných argotický, se u nás dříve používal pro označení vykopané díry nebo jámy, která zpravidla sloužila k uchování zásob a nacházela se obvykle mimo půdorysu domu. Slovo *loch* se k nám dostalo z němčiny, kde označovalo totéž. *Český jazykový atlas* uvádí, že dnes se u nás s *lochem* v původním významu setkáme pouze na některých místech jihozápadních Čech, kde funguje jako nářeční varianta slova sklep.

Zmiňme krátce ještě zvláštní vývoj, jímž v jihozápadních Čechách prošlo slovo sklep: nejprve označovalo skutečně podzemní část domu, později se však toto označení přeneslo pouze na klenutou spodní část sýpky a pro sklep samotný se začal užívat název *loch*.

Loch ve významu vězení se používal v Německu zhruba od 8. až 11. století, a k nám se tak toto označení mohlo dostat už jako víceznačné (zahrnovalo tedy všechny zmiňované jevy již od jeho prvních výskytů u nás). Jiný výklad říká, že se pro nás stalo víceznačným až na českém území – což je také velmi pravděpodobné, neboť podobnost mezi dírou v zemi, sklepem a vězením ve středověkých poměrech je jistě nesporná.